

Zsákfalvi Riporter

Akik szívébe az egész falu belefér

Egy társadalmi krízis „nem akárkivel szemben tesz minket segítőkesszé: elsősorban a »mieinknek« fogunk segíteni. A segítő energiáinkat azokra koncentráljuk, akikkel egy közösségbe tartozónak érezzük magunkat” (Mokos Judit, Qubit). Az már személyiségfüggő, hogy kikért aggódunk. Mint e havi számunkban is olvashatják, sokan vannak olyanok, akik szívébe az egész falu belefér.

A címlapon szereplő Takáts Árpád például a Facebookon mond mesét gyerekeknek. (10. old.)

Maszkvarrók

Önkéntesek látják el a falut házikészítő-sű védőeszközzel – 3. old.

Egyenruhás civilek

Húsvét óta hálával tekintünk rájuk, de többet is köszönhetünk nekik

Virágvadász fényképész

Interjú Mihályi Ferenc falunkban élő természetfotóssal – 12. old.

Hatósági karanténban

Egy Ausztriából hazatérő, falunkbeli család megpróbáltatásai – 8. old.

Hitelmoratórium

Sanics Tibor pénzügyi tanácsai a veszélyhelyzetre és azutánra – 9. old.

Hegedűművész segítő

Selmeczi Gábor önkéntesként ismerte meg az étcsokoládés puszedlit – 6. old.

A Csúcshegy titkai

Luxusházak között bújik meg az egykori csordaút hídjá – 15. old.

Támad a vaddisznó?

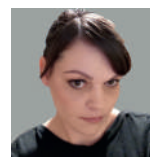
Horváth Zoltán falunkbeli, tapasztalt vadmester tanácsai – 14. old.

Civil kezdeményezések

Fecskefészkek, közösen díszített húsvétfa és játékos házvadászat – 2. old.

Küldetésünk az ajándék idővel

Az alkotás egyfajta terápia is, mely gyógyítja a lelkünket – vallja Brinza Krisztina – jelenleg megrendelő nélkül maradt – esküvői dekoratőr. Kriszti riportjában a falut körbejárva mutatja be, hogy szabadidejében ki, milyen madár- és lélekbarát ötletével járul hozzá Borosjenő közhangulatának emeléséhez.

írta:
Brinza Krisztina
ujsg@2097.hu

A madarak számomra mindig a szabadságot jelentették. Képességük van arra, hogy szinte korlátok nélkül szárnyalhassanak a beláthatatlan messzeségbe. Napjainkban semmit nem irigyelhetünk jobban, mint azt a szabadságot, mellyel ők rendelkeznek.

fotók: Antonovits Bence

Falunk az utóbbi időben több „gesztust” is tett szárnyas barátaink felé. Az első ilyen, amire felfigyeltem, a közösségi madáretetők kihelyezése volt, majd több borosjenői intézmény és lakóingatlan kerítésén láttam táblán hirdetni, hogy csatlakoztak a „Madárbarát falu” programhoz. Unalmas téli estéken pedig élvezettel osztottuk meg egymással a Falufórumon saját madáretetőinkről készített képeinket, melyeket elleptek a szebbnél szebb énekesmadarak.

Műfecskefészkeket tavaly óta többen is kihelyeztek a faluban, elsőséggént Florek Zoltán és Tömöri Balázs, idén pedig már Rigler Ádám, Antonovits Bence és Kara Fruzi is. Ádámék célja az volt, hogy a meglévő állományt stabilizálják, illetve még több fecsképar számára tegyék vonzóvá a faluba költözést. A műfészkeket olyan helyekre telepítették, ahol a fecskék korábban már megfordultak (a fűtácban lévő ingatlaniroda, Mandelbrot Pékség, a lovas fennsíkban lévő épületek). Ádám elmondása szerint a fecskék ugyanis nagyon területhű madarak, ahonnan eltűnnek, sajnos oda nehezen települnek vissza. Ádámától megtudtam, hogy a fecskék szeretete nála nem új keletű dolog. Kicsi korában sokat járt madárgyűző táborokba, ahol vonuláskor rengeteg fecskét fogtak és jelöltek meg. Ádám meséli, hogy úgy 15 éve több ezres csapatok-

ban vonultak a füstű fecskék, mára azonban drasztikusan megcsappant a számuk, és ez itt a faluban is szembetűnő lett. Egyszer valahol azt olvastam, hogy egy fecske 1 év alatt 1 millió rovarot fogyaszt el. Talán az utóbbi évek szűnyoginváziói sem ölténének ilyen méreteket, ha

több fecskével élhetnének együtt. A fecskék megóvása és segítése ezért sok szempontból vált közüggé. Én olyanira megörültem, amikor olvastam a műfecskefészkek telepítéséről, hogy rögtön fel is kerestem a helyi keramikust, V. Kovács Katit és Szofi lányommal készítettünk nála fecskefészkeket a saját portánkra. Katit is megihlették mostanában a madarak és egy nagyon szép új bögre kollekciót készített helyi énekesmadarak ábrázolásával.

A fecskéken kívül mostanában egy másik izgalmas projekt is szerveződött. Kővári Antal Veronika, aki télen megszervezte nekünk a nagyszerű Adventi ablakdíszítő akciót, új ötlettel indította be a falu kreatív elméinek gondolkodását. A tavaszi ablakdíszítő akció fő motívumai szintén a madarak lettek. Nagyon találó módon, a járványügyi helyzetben bezárkózva, elszigetelve élő családok a madár motívum megjelenítésével, a szabadság szimbólumának ábrázolásával vehetnek részt a játékban. A madármotívum ötlete eredetileg Csonka Írisztől származik. Ő készítette el gyermekeivel az első

ilyen díszítést, amit remélünk, hogy még sok hasonló fog követni. Veronika terve egyébként, hogy egy térképet is készít a meglévő művekhez és a járványhelyzet megszűnése után egy közös séta alkalmával lehet majd bejárni a helyszíneket és megcsodálni az ilyen díszítést, amit remélünk, hogy még sok hasonló fog követni. Veronika terve egyébként, hogy egy térképet is készít a meglévő művekhez és a járványhelyzet megszűnése után egy közös séta alkalmával lehet majd bejárni a helyszíneket és megcsodálni az

fotó: V. Kovács Katin

alkotásokat. „A madarak szimbolizálnának minket pilisborosjenőieket, hogy együtt egymást segítve mindig összetartunk” – mondta Veronika

Amikor elkezdődött ez az egész járványügy – bevallom – nagyon el

formálódnak és kialakul az összefogás. A kreativitást pedig minden platformon kamatoztatni lehet. Az alkotás egyfajta terápia is, mely gyógyítja a lelkünket. Mindenki alkot valamiképpen: valaki a kertjét teszi rendbe, valaki a házban rendszerez, mindenki megcsinálja

fotó: Antal Gábor

azokat a dolgokat, amire eddig nem jutott ideje, valaki pedig az elfeledett régi hobbiját kezdi újra ezekben a vészterhes időkben. Ez a falu különösen sok lehetőséget ad nekünk a kreativitásra és talán még többet az összefogásra.

Hogy csak egy másik példát említek: nekem nagy bánatom volt, hogy idén nem lehetett élni a számomra oly kedves húsvéti hagyományokkal. A kislányaim nem fogadhatták a húsvéti locsolókat, nekem pedig nem volt kit megvendégelnem. Éppen ezért

nagyon megörültem neki, amikor a falu nyugdíjasklubja elindította azt a programot, hogy készítsünk együtt tojásfát. Ismét egy remek lehetőség adódott a kreativitásra és arra, hogy vizuálisan még szebbé tegyük a falut. Kellenek ezek a lehetőségek, ötletek, megmozdulások, különösen szükség van most rájuk, hogy eltereljük a figyelmünket a járvány okozta problémákról, hogy kiszakítsanak minket, hacsak egy rövid időre is a nyomasztó valóságból.

Úgy gondolom, hogy mindenkinek küldetése van ebben az időszakban és azt, hogy mire vagy mire kapta ezt az „ajándék időt” most kell megtalálnia.

„Úgy gondolom, hogy mindenkinek küldetése van ebben az időszakban és azt, hogy mire vagy mire kapta ezt az „ajándék időt” most kell megtalálnia.

fotó: Kádár Viktor

voltam keseredve, mivel esküvői dekoratőr cégem van: elveszítettem a legkedvesebb hobbit és egyben a munkámat. Kaptam viszont valami mást helyette: időt. Nagyon jó dolog egy olyan faluban élni, ahol ennyi lehetőség nyílik meg az ember előtt, ahol az emberek segítik egymást, közösségek

Az Aranyzál születése

Avagy az út a levendulástól a maszkvarrásig

írta:
Pongrázt Anita
ujtag@2097.hu

2017 tavaszán jártam először Pilisborosjenőn. Akkor, mint fotóst, a varázslatos levendulás vonzott ide. A fotózást követően az utcákat járva már valami egészen más ragadott magával... nyugalom, barátság, nyitottság... Néhány hónappal később már itt dolgoztam. Ahogy telt az idő, egyre több helybelit megismerve vagy róluk hallva mindinkább nyilvánvalóvá vált számomra az a tény, hogy létezik itt egy különlegesen erős és velem nagyon hasonlóan rezgő magja a közösségnek, amely mágnesként vonzza a hozzám hasonlókat. Olyan embereket, akik a város nyüzsgését maguk mögött hagyva egy emberibb léptékű otthonra vágnak, fenntartható életmódra, minőségi életérre, amelyben a kultúra és az emberi kapcsolatok meghatározó szerepet töltenek be. Amikor kimondom a szót, hogy Pilisborosjenő, számomra nem egy település, hanem sokkal inkább egy közösség jelenik meg arccal és gesztusokkal.

Amikor márciusban egyre inkább fokozódott a vírushelyzet, pillanatok alatt ölelte körbe egy önszerveződő és jól működő védőháló a falut. Ekkorra egyre indokoltabbnak tűnt a maszk viselete, viszont hamar hiánycikk lett.

Mivel a művelődési házban törlöttük a programokat, úgy érez-

szervezni ebben az időszakban átmenetileg nem tudunk. Ez utóbbit egyébként kifejezetten sajnáltam, mivel nagyon jó író-olvasó találkozókra egyeztetünk éppen időpontokat, többek között Varró Danival.

Az első adag maszkok az önkénteseknek és a polgárőröknek készültek, melyeket Csonka Írisz gyűjtött, majd juttatott el az érintettek számára, aztán az egyéni megkeresések következtek. Az alapanyagokat mindenki maga finanszírozta meg vagy használta meglévő készleteit. Időközben beszállt anyagbeszerzéssel és szállítással Bucsy Klára, majd csatlakozott hozzánk maszkok varrásával Ladányi Edit és Zongor Ágnes is, akik szintén számos maszkot készítettek ezi-

dáig. Közben hallomásból arról is értesültem, hogy párhuzamosan több közösség is varr. Kara Fru-

zsiék és a Mesevölgy Óvoda pedagógusai, dajkái, konyhai dolgozói is. Mindenki önzetlenül végezte a munkáját, melyért cserébe anyagi viszonzást nem fogadtunk el, viszont olykor a kapura akasztva érkezett háztáji kedvesség, mely végtelenül jól eső érzés volt.

Valahol ezen a ponton született meg az ARANYSZÁL elnevezésű Facebook-profil, amely reményeim szerint magja, kezdete, jelképe és későbbi motorja is lehetne egy a jelenleginél is magasabb szintű emberségen alapuló összefogásnak és településszintű önfenntartásnak. Akárcsak Ariadne aranyfonal-gombolyaga Thészeusznek, ez is segítséget és biztonságot adhat az itt élőknek és azoknak, akik helyi megélhetési lehetőségre vágnak. Lakjátok be, használjátok; miért ne jöhetne létre helyi varrodánk?

Az Aranyzál csapat: Pongrázt Anita, Bucsy Klára, Zongor Ágnes, Ladányi Edit
fotó: Pongrázt Anita

tem, minimális varrástudás birtokában alárendelem magam az új igényeknek, hiszen programokat

Tárnai Ferenc

**REGISZTRÁLT
VILLANYSZERELŐ**

teljeskörű
épületvillamossági szerelés
ELMŰ-ÉMÁSZ-EON
ajánlott szerelő

0620-455-3188

tarnai.ferenc88@gmail.com

**Horkol? Van megoldás
NightLase® lézeres
horkolásgátló terápia**

Műtét nélkül, gyorsan, fájdalommentesen
szünteti meg a horkolást, 3x30 perces kezelés

horkolasgatlas-centrum.hu

Istenhegyi
Magánklinika
Horkolásgátlás
Centrum

Bejelentkezés: +36 30 480 2455

**LOVASTÁBOR
A SZERETET EREJÉVEL!**

Az ember és a ló közötti, harmonikus
ÉLŐ kapcsolat hangsúlyozásával!

Keresztény szemléletű, közösségépítő,
belső értéket fejlesztő. A lovaglás mellett,
kiemelten lóismereti játékos foglalkozások.
Napközi jelleg (8-16-óráig) max.12-fővel

Varasdy Viktor 06-70-586-9187

lovasv@index.hu

Júl.6-10. Júl.20-24. Aug.24-28.

Egyenruhás önkénteseink

Húsvét óta hálálkodik nekik a falu, lépten nyomon dicsérő szavakba botlanak, mert munkájuk a hétvégi faluzárások során most ismét látványossá vált. Pedig évtizedes szerepük, amellyel hozzájárultak falunk – ma már mindenki számára evidens – jó közbiztonsághoz, noha már kevésbé látványos, mégis elvitathatatlan.

A rend őrzésében elhivatott, szolgálatkész civilek összefogására helyi polgárőr egyesület alapítása 1994-ben, 26 évvel ezelőtt merült fel falunkban. Akkoriban még markánsan más volt Pilisborosjenői közbiztonsága.

„A sebességtúllépés, a krosszmotorosok garázdálkodása és két lebuja, a Zsíros diszkó és a Zámbo diszkó komoly gondokat okoztak.” – kezdi el sorolni Pálkás Miklós, a Pilisborosjenői Polgárőr Egyesület (PPE) első elnöke, hogy két ma is aktuális problémán túl mi aggasztotta leginkább akkoriban a lakosságot. A diszkókön és a velük együttjáró drogterjesztésen túl gyakoriak voltak a fosztogatások, a nyaralók, garázsok, kerti tárolók feltörései is. „Amint szárazzá, de legalábbis Zsigulival már éppen járhatóvá vált a Csobánkáról átvezető erdei út, figyelni kellett, mert megjelentek az érdeklődők” – ezt már Dömötörfy Zsolt meséli, aki akkoriban a lakott terület szélénél számító Fürdő közben élt, és bár nem állt be polgárőrnek, előfordult, hogy egy szomszédjával, Bajza Zsolttal párban, husángokkal a kezükben várták a nyáresti kispolszksis, zsigás látogatókat.

A rendszerváltás utáni évek vadnyugati viszonyaira visszatekintve tehát kicsit sem tűnik alaptalannak Szegedi Róbert polgármester és Galambos Ferenc önkormányzati

képviselő 1994 nyarán tett felhívása, amely során a rend őrzésében elhivatott, szolgálatkész civilek összefogását szorgalmazták. A PPE megalapításában a hivatal is segédkezett, Pálkás úr visszaemlékezése szerint működésük gördülékenyen indult, mindenki saját zsebből vállalta a finanszírozást. „Saját kocsikkal járőröztünk, az önkormányzat abban az időben még nem adott támogatást. Komplet családok szálltak be, a feleségek, gyerekek, ha nem is mindig hivatalosan, de benne voltak a munkában.” Induláskor 22 főt tudhattak soraikban.

Noha a közbiztonság indokolta volna, az elején nem volt egyértelmű a polgárőrség megítélése sem a lakosság, sem a hivatalos szervek részéről. „Voltunk munkásörök, önkéntes rendőrök, mindenféle címet megkaptunk; új volt az embereknek, hogy van egy lelkes csapat, aki a hatóság helyett szeretne dolgozni.” A rendőrség részéről is volt eleinte ellenérzés, egyfajta konkurenciát láttak egy új (fegyveres) testületben. Pedig a település vezetőinek egy körzeti megbízott rendőrért is „komoly küzdelmeket” kellett folytatniuk. A polgárőrség és a rendőrség általános viszonyának keretei csak 1997-ben

rendeződtek, amikor Túrós András, korábbi rendőrfőkapitány lett az Országos Polgárőr Szövetség (OPSZ) elnöke.

Pálkás Miklós – aki az egyik zenés szórakozóhellyel szemben lakott – saját vállalkozásán keresztül is támogatta az egyesületet, a járőrözéshez terepjárót vásárolt; de a PPE-hez nem kötődő magánszemélyek is komoly támogatással éltek, volt, aki évi százezres nagyságrendben. „A fiam és az egész család benne volt. Ha akadt 5-10 percünk, akkor, na, szaladjunk körbe, hogy mi van. Ez így működött. Sokat segítünk a csatornatársulatnak is. Az építkezések során forgalomtere-

„A fiam és az egész család benne volt. Ha akadt 5-10 percünk, akkor, na, szaladjunk körbe, hogy mi van. Ez így működött.

lésekkel, vagy éppen az illegális bekötőkkel szemben. Kaptunk is tőlük kölcsön egy Vitarát.” – folytatja a visszaemlékezést az egyesület első elnöke, aki később, már önkormányzati képviselőként, maga járta ki, hogy településünknek önálló közterület-felügyelője legyen, egy PPE tag, Havasi Zoltán személyében.

írta:
Kádár Viktor
kadarvikt@2097.hu

Bár polgárőreink már az alaku-
lást követő első néhány évben is
jelentős sikereket könyvelhettek
el, a kilencvenes évek vége felé
még mindig 1600-1800 elkövetett
büntényt regisztráltak falunkban,
ami a mából visszatekintve meg-
döbbentően magas számnak tű-
nik, különösen akkor, ha azt vesz-
szük, hogy a lakosságszám akkor
még alig volt magasabb ennél.
Mindezt már Varga István Csabá-
tól, a PPE jelenlegi elnökétől tud-
juk meg, aki 1998-ban csatlako-
zott a helyi testülethez és 2005 óta
elnök. „A mai statisztikáink már
csodások, tavaly mindössze 14
elkövetett esemény volt, de ebbe
beletartozik az a baleset is, ami a
10-es úton történt.”

A polgárőrség és a rendőrség
viszonya a kezdeti sűrűlódásokat
követően mára olyannyira meg-
változott, hogy a vörösvári rendőr-
őrs a területéhez tartozó polgárőr
egyesületek munkája nélkül gya-
korlatilag létezni sem tudna. Ezt
Kocka Gábor rendőr-alezredes,
a Pilisvörösvári Rendőrség volt
parancsnoka fejtette ki köszönő
beszédében tavaly, a PPE alapítá-
sának 25. évfordulója alkalmából
rendezett ünnepségen. Állítása
egyáltalán nem tűnik túlzásnak,
hiszen falunkban egyetlen körzeti
megbízott rendőr, Apáti Szabolcs
főtörzsrőrmester teljesít rendsze-
res, de nem állandó szolgálatot.
Neki a létszámhiány miatt ugyanis
részlet kell vennie a környező tele-
püléseken végzett járőrszolgálat-
ban is.

Varga úr csatlakozásakor a pi-
lisborosjenői polgárőrök 34 főt
tudhattak soraikban, cik-
künk írásakor mindössze 17-
en vannak. „Nincs túl nagy
fluktuáció nálunk, az utóbbi
években többnyire fiatalok
érkeztek, de ők is egyre in-
kább meggondolják a dol-
got, mivel a szabadidő egyre
inkább felértékelődik.” Hogy
mégis mi motiválja a polgárőrség-
hez csatlakozókat abban, hogy
ilyen áldozatos tevékenységet vá-
lasszanak maguknak „hobbiként”,
a PPE elnöke szerint leginkább az
a tudat, hogy az illető biztonság-
ban tudhatja szeretteit, értékeit.
„Hogy nyugodtan kiengedhessem
az unokáimat az utcára, személy-
szerint engem ez motivál.”

Éppen a járványhelyzet miatt felmerülhet bennünk a kérdés, hogy a polgárőrség milyen mértékben tartozik lojalitással a település vezetése felé. Ha tegyük fel, egy kényesebb erkölcsi kérdésben (például a hozzánk érkező turisták beengedése vagy épp kizárásának a kérdése) esetleg nem egyezik egyesületünk álláspontja a mindenkorai önkormányzatával, akkor mi történik. Felvetésemre Varga úr azt mondja, hogy minden esetben arra törekszenek, hogy politikamentesek legyenek. „Természetesen az önkormány-

zat kéréseinek mindig is eleget tettünk, mivel amit mi végzünk, az egyfajta önkormányzati feladat, és tőlük is kapjuk a forrásaink legnagyobb részét. De kizárólag azokat a feladatokat végezzük el, amelyekre van jogkörünk és amelyekhez nem szükséges politikai állásfoglalás.” És hogy mi a helyzet akkor, ha egy polgárőrnek kellene adott esetben személyes meggyőződése ellenében eljárnia, a válasz egyértelmű: „Nincs parancsuralmi rendszer az egyesületben. Nem utasíthatjuk olyanra bármely tagunkat, ami az ő lelkiismeretével ellentétes. Hiszen nem is vagyok a főnöke senkinek.”

Noha Varga István Csaba tapasztalata szerint a polgárőrökön való gyűnyolódás már régen a múlté, népszerűségük a 25 év alatt elért eredményeikkel mégsem nőtt egyenes arányban. A járvány elleni védekezés során kifej-

” Nem utasíthatjuk olyanra bármely tagunkat, ami az ő lelkiismeretével ellentétes.

tett tevékenységükkel úgy tűnik, mindössze néhány hét alatt több elismerést vívtak ki, mint évtizedes, a közbiztonságért folytatott

szolgáltatásokat látunk el, végezzük a faluzárásokat és tény, hogy ez többnyire pozitív megítélésben részesít minket.”

Mivel lapunk kiadója, a 2097 Csoport Egyesület célja, hogy tudatos, aktív faluközösséget építsen deklarált értékeink mentén – és polgárőreink vitathatatlanul a falu rendszer-változás utáni történetének első igazi, lokálpatrióta, civil közössége –, így az elmúlt hetekben tagjaink körében is felmerült, hogy miképpen tudnánk segíteni a PPE céljainak előmenetelét, különösen most, a veszélyhelyzetben. Elsőként a

nem túl bonyolult. A jelentkezőnek el kell olvasnia az OPSZ által összeállított, nagyjából 500 oldalas anyagot, amely alapján a helyi szervezetenél vizsgázik. Varga úr szerint nincs szükség szóról-szóra való bemagolásra, a lényeg, hogy a tagjelölt átfogó fogalmakat szerezzen arról, hogy mi az, amit a szolgálat alatt majd megtehet és mi az, amit már nem. Az esetek túlnyomó részében a polgárőr csupán jelenlétével, megjelenésével (egyenruha), tekintélyt parancsoló fellépésével „dolgozik”, önkéntes munkáját udvariasan, a közösség jól felfogott érdekei mentén végzi.

Apáti Szabolcs rendőr főtörzsszörmester és Szecsányi László polgárőr

fénykép: Kádár Viktor

áldozatos munkájukkal. „Az emberek ezeket az eredményeket igazából nem látják, és nem is nagyon érdekli őket. Egy átlagembert csak az érdekli, hogy az ő értéktárgyaihoz ne nyúljanak. De nem gondolkozik szélesebb távlatokban. A koronavírus kapcsán viszont most többségében nappali

támogatásgyűjtés lehetőségét jártuk körül, de gyorsan kiderült, hogy a PPE-nek sokkal nagyobb szüksége van a személyi állomány frissítésére, aktív tagokra, új jelentkezőkre. (Jelen cikk megszületése ezt a célt is szolgálja.)

A belépési procedura önmagában nem riaszthat el senkit, hiszen

Polgárőr felhívás

Tisztelt Lakosság!

A Pilisborosjenői Polgárőr Egyesület rendkívüli tagtöborzást indít!

A kialakult veszélyhelyzetben megnövekedett a polgárőrségre háruló teher, így örömmel várják az önkéntes jelentkezőket. Ha Ön büntetlen előéletű, betöltötte 18. életévét, és szívesen vállalna önkéntes szolgálatot, jelentkezzen Varga István Csabánál a vargaics@gmail.com címen! A jelentkezők intenzív délutáni oktatáson vehetnek részt, és a jövő hét végén, a polgárőr vizsga letétele után már szolgálatba is állhatnak.

A jelentkezés folyamatos!

Kis-Könyv
SÖRÖZŐ
Pilisborosjenő Templom utca 3.
**NAPI MENÜ,
FRISSENSÜLTEK**
Igény szerint hétfőig is
veszünk fel rendelést
0626-369-252
Ingyenes kiszállítás Üröm és
Pilisborosjenő területén!

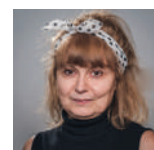
NAPFORGÓ
Berkiné Fehér Éva
Gyógytornász-fizioterapeuta,
Schroth-, Dorn gerincterapeuta,
FDM manualterapeuta, trigger és
tenderpoint terapeuta
Egészségmegőrző kezelések,
mágnesterápia, fiziko- és
lézenterápia, gerinc- és
manualterápia,
rehabilitáció, tanácsadás, Bach
virágterápia, trigger-, tenderpoint- és
fasciaterápia, tartásjavítás,
csoportos órák gyerekek és
felnőttek számára.
www.napforgo-gyogy-torna.hu
+36-20/228-5560

ÓBUDÁNTÚL
INGATLANIRODA

INGATLANKÖZVETÍTÉS
2097 PILISBOROSJENŐ, TEMPLOM ÚT 2.
(SZÁM ALATTI 150 ÉVES KÖHÁZBAN)
+36-30-696-66-96
WWW.PILISBOROSJENOI.HU
WWW.UROMI.HU WWW.OBUDANTUL.HU

Hegedűművész, ha önkéntesnek áll

Településünk prioritása jelenleg az, hogy el tudja látni az önkormányzat segítségét kérő időseket. A feladathoz felhívásban keresnek önkénteseket. Az őket koordináló Csonka Írisz segítségét kértem ahhoz, hogy bemutathassam egyikőjüket. Selmeczi Gáborhoz irányított, aki vállalta a beszélgetést.

írtta:
Frivaldszky
Bernadett
ujzag@2097.hu

ZSR: Mi már futólag ismerjük egymást, de sokan még nem hallottak rólad. Mióta laksz a faluban, és mit csinálsz, amikor nem önkéntes vagy?

Selmeczi Gábor: Erdélyből jöttem a faluba 35 éve, és azóta itt lakom. A Selmeczi-portán, egy udvarban lakunk nagybátyámmal, Selmeczi Györggyel, akit sokan ismernek a faluban. Az ő nagy vágya volt, hogy jöjjünk utána mindannyian, egyesüljön a nagycsalád. Közben úgy alakult, hogy fél – eddigi – életemet Bécsben töltöttem. Hegedűművész vagyok, és ott tanultam, dolgoztam. 2012-ben költöztem vissza a faluba.

ZSR: Jól hallottam – miközben nyugodalmas helyet kerestél a telefonos interjúhoz –, hogy családod is van?

SG: Igen, a feleségemmel és három gyermekemmel lakunk itt. Nagyon megváltozott a falu, pezsgő életet találtam! A feleségemet is rögtön befogadták. Minőségi ugrást érzékelek az utóbbi időben.

ZSR: Nagyon sok ember élete fenekestül fordult fel a járványnak köszönhetően. Titeket hogyan érint ez a helyzet?

SG: A mi életünk is egy csapásra változott meg. Március 11-én volt az utolsó koncertem, azóta minden leállt. Online próbálunk videoklipeket gyártani mi is, mint sok más művész. De nagyon fura érzés, mert 1999 óta egy hét sem telt el fel-lépés nélkül. Nemcsak fura, inkább félelmetes. Mintha egy vihar köze-

pében, magjában lennénk, ami mindig nyugodt. Észleljük a híradásokból, hogy forog körülöttünk a világ, de mégsem megfogható az egész. Mert az azért nem nevezhető krízisszituációnak, hogy délelőtt nem mehetünk boltba. És mégis leállt az életünk. Előtte én rengeteget utaztam. Pilisborosjenő, Budapest, Bécs és Székesfehérvár, ahol az Alba Regia Szimfonikus Zenekar koncertmestere vagyok.

Gyerekeinket érintette a helyi oktatási intézmények bezárása is, mert lányunk nyolcadikos, őstől az Árpád Gimnázium tanulója lesz, két ikerfiunk pedig első, most a segítségünkkel próbálják bevenni a betűk világát.

ZSR: Akkor van gond bőven, egzisztenciálisan is, ülhethétek felette töprengve naphosszat. Hogyan jött az ötlet, hogy önkéntesnek állsz?

SG: Nekem az alapfizetésem még megmaradt, még nem szüntették meg az állásomat az új közalkalmazotti törvény miatt. Aggódnánk, de összetartó nagycsalád vagyunk mi ott az udvarban, és a feleségem oldaláról is számíthatunk segítségre. Az önkéntesség iránti vágy pedig bennem van, csak a zaklatott életformám miatt ez eddig nem volt lehetséges. Viszont ki kellett találni a zenekar számára elfoglaltságot a leállás idejére, és arra gondoltunk, hogy felajánljuk kapacitásainkat szociális munkára. Ez találkozott Székesfehérvár polgármesterének, Cser-Palkovics Andrásnak a felajánlásával, miszerint vagy szabadságra megyünk, vagy önkéntes munkát végezhetünk. Akár a lakóhelyünkön. Így aztán örömmel jelentkeztem be Pilisborosjenőn az idősek szolgálatára.

Arra gondoltunk, hogy felajánljuk kapacitásainkat szociális munkára

ZSR: A kormány arra kéri az időseket, hogy maradjanak otthon és ügyeiket intézzék másokkal. Családdal, önkormányzattal (ez utóbbinak hangsúlyozott kötelessége is a gondokodás). Idézem a kormány plakátjáról: „Mindent tegyenek meg annak érdekében, hogy ne kelljen kimenniük az utcára, és ne kelljen elhagyniuk a lakásukat.” Vagyis, ha jól értem, a délelőtti boltba járás lehetősége

is csak azoknak lett kitalálva, akiknek senki se tud bevásárolni. A boltba járást tehát nem kéne az egyéni, szabadidős célú gyaloglással indokolni, mert az egy másik műfaj, azt egész nap szabad. Hogyan tapasztaljátok; megértették szüleink a felhívás lényegét?

SG: Szerintem úgy fordították le maguknak, hogy ha lehet menni délelőtt vásárolni, akkor mennek is. Ha tiltás lesz, otthon fognak maradni. Ajánlásokhoz a magyar ember nehezen tartja magát. De addig megpróbálnak mindent inkább saját erőből megoldani. Ezek a kis kiruccanások színesítik az életüket, ilyenkor van lehetőség másokkal is pár szót váltani. Ők nem nyaralást terveznek, hanem tökéletesen feltérképezték a helyi konzumlehetőségeket. Én például korábban nem ismertem azt az étcsokoládés puszedlit, amihez egyik „kuncsaftom” nagyon ragaszkodik.

ZSR: Nyilván sokat mozdulsz ki különböző helyekre. Jobban ki vagy téve fertőzésnek is. Nem félsz, hogy elkapod vagy továbbadod?

SG: Pont annyira nyugtalanít, amennyire óvatossá tesz. Egyszerre kell védenem magamat és a hozzánk forduló időseket, ezért fel vagyok szerelve maszkoktól kezd-

ve a gumikesztyűn át a kézfertőtlenítőig mindennel, amivel csak lehetséges. Pánik nem lett rajtam úrrá. Mivel úgyis kimennék, mert én vásárolok be édesanyámnak, nagynénémnek és magunknak is, gond nélkül intézem el még pár ember ügyeit.

ZSR: Két hete vagy önkéntes. A hangszíned alapján nem bántad meg...

SG: Korábban sosem kértek tőlem semmit és én sem tudtam adni. Nagyon jó érzés, hogy a válalásom kapcsán be tudok kapcsolódni a falu vérkeringésébe. Ez egy egészen más dimenzió!

Ez mindenképpen egy fantasz-

Névjegy

Az Alba Regia Szimfonikus Zenekar koncertmestere 1979-ben született zenészcsaládban. Hétévesen kezdett hegedülni Kutasi Margitnál, majd diplomát 2006-ban, a Bécsi Zeneakadémián, Rainer Küchl osztályában szerzett. 19 éves korától folyamatosan játszik a Bécsi Operaház és a Bécsi Filharmonikusok zenekarában, ahol a világ vezető zenészeivel és karmestereivel dolgozhatott együtt. Éveken keresztül részt vett a Salzburgi Ünnepi Játékokon is. 2001-ben lépett fel először a Budapesti Fesztiválzenekar művészeként, majd egy hosszabb meg-szakítás után 2011-től ismét rendszeres résztvevője a koncerteknek és az azt megelőző, egyedülállóan aprólékos, igazi műhelymunkát jelentő felkészülésnek. 2012 nyarán alapította meg a Lanner Kvartettet azzal a céllal, hogy a bécsi családi muzsikálás és a párizsi szalonok hangulatát felidézve a komolyzene egy itthon talán kevésbé ismert, de gyönyörű szegmensével gazdagítsa az emberek mindennapjait.

Forrás: az Alba Regia Szimfonikus zenekar weboldala

tikus kezdeményezés településünkön. Jó, hogy már most kialakul ez a háló, rutinosan fog tudni működni akkor is, amikor – ne adj’ Isten – súlyosbodik a helyzet. Nehezítés esetén már nem lenne idő gyakor-

latozni, márpedig folyamatosan jelezzük vissza a tapasztalatainkat, hogy finomíthassunk a gyakorlaton. De járvány után is jól lehet majd használni a kialakuló működést. Akár egy szociális térképet megalkotásához.

ZSR: Szoknia kell az időseinknek is azt, hogy bár a történelem megtanította őket arra, hogy önállóan boldoguljanak, most épp attól lesznek hősiessé, ha segítséget tudnak kérni. Hogy ne veszélyeztethesse őket a betegség, megmaradassanak még nekünk sokáig.

SG: Volt például egy néni, aki először rossz csekket adott nekem, ezért még egyszer el kellett mennem a postára. És azóta nem jelentkezett. Pedig úgy volt, hogy rendszeresen segíthetek neki. De nem hív. Mi lehet az oka?

ZSR: Bizonyára szemérmes, szegyenli.

SG: Rosszul érezte magát, igen. De hát ez velünk is előfordul! Talán még azt kéne jól kitalálni, hogy folyamatosan rájuk kerdezzünk telefonon, hogy nincs-e szükségük valamire. Az is lehet, hogy már beszélt vele valaki más, vagy már más jár hozzá. De annyira még nem vagyunk szervezettek, hogy ezt ennyire átlássuk. Majd alakul ez is még. Ehhez még talán kellenek önkéntesek. És a történetek után nem akarom én megcsörgetni ezt a nénit, tisztelem a szabadságát, de nekem nagyon gyakran jut eszembe. Vajon hogy van? Nincs szüksége valamire? Megnyugtató lenne tudni...

Telefonszám, ahol önkéntesek segítségét lehet kérni: +06 20 803 9122

Önkéntesek jelentkezését várják az alábbi címen: programok@pilisborosjeno.hu

Fordított körmenet

A járványügyi helyzetre való tekintettel Wilhelm Péter atya nagyszombat estéjén különleges meglepetéssel kedveskedett híveknek, a Feltámadt Úrral járta körbe a két települést, hogy örömet és vigasztalást szerezzen a kényszerűen otthon-tartózkodó, a vigília szertartást online követő embereknek.

„Eleinte én sem gondoltam, milyen nagy örömet, megerősítést és reményt fogunk átadni ezzel a „körmenettel” hívőknek és nem hívőknek egyaránt. Amikor kihírdettem a „körmenet” lehetőségét, hogy lehet jelentkezni, hová menjünk el az Úrral, záporozni kezdtek az e-mailek, üzenetek és telefonhívások. Kértem, hogy aki tud saját kertjéből virágot adni, hozza el a plébánia elé kitett vödörökbe. Szombat délelőttig szépen gyűltek a szebbnél szebb virágok. Megdobbant mindannyiunk szíve, megmozdult mind a két közösség apraja-nagyja.”

Forrás: Üröm Szent György Vértanú és Pilisborosjenő Szent Vid Plébánia Facebook oldal

Bölcsőde

Az idei év elején hirdette meg a Családbarát Ország Nonprofit Közhasznú Kft. – az EMMI alá tartozó társaság – a Családbarát Hely Tanúsító Védjegy használatára vonatkozó pályázatot. A Tökmag Családi Bölcsőde I. és II.-t fenntartó vállalkozásunk elindult ezen a pályázaton, a szolgáltató hely kategóriában.

A Családbarát Ország Nonprofit Közhasznú Kft. egyelőre a bronz fokozatú minősítési szintet hirdette meg (az ezüst és az arany szintek pályázatát majd a későbbiekben írják ki), melyen a bölcsőde megkapta a bronz fokozatú minősítést és ezzel együtt jogosultak a védjegy használatára!

Faluszépítés

Az önkormányzat, óvoda és a bölcsődék kezdeményezéséhez kapcsolódva a madarak és fák napján a falu lakosai is szűkebb környezetük (utcafront, járdaszígek stb.) megújításába fogtak.

Mandellbrot
PÉKSÉG

MÁR HÁZHOZZÁLLÍTÁSSAL IS
0630-972-38-15

KOVÁSZOS KENYEREK,
MINŐSÉGI ALAPANYAGOKBÓL
KÉSZÜLT PÉKSÜTEMÉNYEK,
HELYI KÉZMŰVES TERMÉKEK, KÁVÉ

TRUNK

ÉPÍTŐANYAG KERESKEDÉS

+36-26-336-066
+36-30-934-2838
+36-30-581-4960

WWW.TRUNKEPITOANYAG.HU

SÓDER | HOMOK | CEMENT
MÉSZ | ZSALUKŐ | TÉGLA
HŐSZIGETELŐ RENDSZEREK
GÉPI FÖLDMUNKA
HULLADÉK ÁTVÉTEL
KONTÉNER RENDELÉS
TERMŐFÖLD KISZÁLLÍTÁSSAL
KALODÁS TŰZIFA

A teljes családot próbára tevő kihívás

írta:
Gutti Karina
ujsg@2097.hu

Ilyen a karantén egy pilisborosjenői édesanya szemszögéből

Orvosi vizsgálatra vitte gyermekét egy falunkbéli – névtelenséget választó – édesanya Ausztriába, ahol férjével él, s ahová a munka köti őket. A körülmények miatt azonban választásra kényszerültek: külföldön maradnak, vagy hazajönnek. Az utóbbi mellett döntöttek.

Külföldről való hazatérésük után 14 napos karantént kell letölteniük. Ennek körülményeiről mesélt a fiatalasszony, kissé kusza helyzetben, tanácstalanul tekintve a jövőbe, a családjáért mindent vállaló attitűddel.

„Nem halaszthattuk el a járvány miatt a kötelező gyermekkori orvosi vizsgálatot, egész egyszerűen ezért kellett visszamennünk Ausztriába. A járvány kezdetekor mi is csak a legszükségesebb tevékenységekre szűkítettük a mozgásterünket. A szüleinket is óvni akartuk, miután hazajövrünk. Úgy gondoltuk, hogy ha a 14 napos karantént letöltjük külföldön, utána biztonságban hazajöhetünk, anélkül, hogy bárkit is megfertőznénk. Míg kint elfogadják a magyar negatív teszteredményt, itthon sajnos nem érvényes az osztrák. De arra sincs lehetőség, hogy már itthon, karantén idején kérjék tesztet, hogy hamarabb szabadulhass.

Az ausztriai albérletünk egy társasház, amely gyermekkel, főleg járvány idején kevésbé lenne célszerű döntés. Azért szeretnénk itthon tölteni ezt az időt, mert itt kertes házban élhetünk. Kisgyermekkel sokkal kellemesebb itt, a kertben, a teraszon elidőzni. Annak ellenére, hogy 14 napon át úgymond be vagyunk zárva, itt sokkal otthonosabban érezzük magunkat. (A riport készítésekor még egy hét volt hátra a karanténból, a Zsákfalvi megjelenésekor már túl lesznek rajta – a szerk.) Ami miatt rossznak nevezném a karantént, az maga a tudat, hogy ha valamiért „el szeretnék szaladni”, azt most nem tehetem meg. Percről percre változnak a dolgok, nem tudjuk, hogy fog alakulni a járványhelyzet itthon vagy Ausztriában. A férjem szüleinek sem tudtunk segíteni a karantén miatt, mikor csőtörés történt náluk.

Naponta várjuk az ellenőrzést,

állandó készenlétben kell lennünk. Gyerekkel ez egy nehezített helyzet, hiszen, ha mondjuk éppen altatok, akkor nem tudok egyből kiszaladni. Szűrőpróbaszerűen kell végezni az ellenőrzést, tehát nem lehet tudni előre, hogy mikor jönnek – de nekem ezzel nincs különösebb gondom.

Az ember eleinte nem tudja, hogy mégis mire számíts. Az első ellenőrzés előtt nagyon tanácstalanok voltunk még, hogy vigyünk-e igazolványt, maszkban, vagy kesztyűben kell-e esetleg kimenni. A rendőrökkel kapcsolatban nagyon pozitívak a benyomásaink.

Mindig más jött, de nagyon segítőkészek, türelmesek. Higgadtan, nyugodtan megvárták mindig, míg elkészülünk és kimegyünk. Előzékenyek, kérdeznak, felkínálják a segítségüket, elmondják, hogy a szociális önkéntesekhez is tudunk fordulni, ha esetleg bármire szükségünk lenne. Tehát nagyjából minden csalódás pozitív volt.

Az egész helyzetben inkább a bizonytalanság okozott számomra problémát. Nem tudhattuk, vajon mi vár ránk a határon, hogy

„Legszívesebben kiraknék egy másik matricát is mindenki megnyugtatóra, hogy nem egészségügyi okok miatt vagyunk karanténban

vajon visszaengednek-e minket, és mindez összességében igen rémisztő volt. Nem tudtam, mit jelent az valójában, hogy „kijárási korlátozás”. Az autópályán félttem, hogy esetleg megállít-e a rendőr, vagy nem állhatok meg a pihenőben. Kérdés volt, hogy jutunk majd át a határon. Nem történt semmi baj szerencsére. Éjszaka értünk a

határra, ahol aláírtunk egy rendőrségi nyilatkozatot arról, hogy otthon maradunk, nem megyünk sehova.

Nem volt rá esélyünk, hogy azt mondjuk, hogy mi márpedig egészségesek vagyunk, hogy megindokoljuk, miért van fent a piros cetli a házunknál, hogy elmondjuk, bárki, aki átjön a határon, karanténba kell hogy vonuljon. Legszívesebben kiraknék egy másik matricát is mindenki megnyugtatóra, hogy nem egészségügyi okok miatt vagyunk karanténban és teljesen tünetmentesek vagyunk, mert elég kellemetlennek tartom a kapun a hatósági figyelmeztető feliratot. Persze a közvetlen szomszédok ismerik a helyzetünk körülményeit, ezért nem merült fel bennük, hogy esetleg betegség miatt kerültünk volna karanténba. (Nem mintha a betegség miatt karanténba kerülőkkel bármi gond lenne – a szerk.) Az utcából eddig az egyik távolabbi szomszéd érdeklődött telefonon a hógylétünk felől, miután látta a kapura kiragasztott hatóságikarantén-matricát.

A bevásárlásban a család segít nekünk, heti egyszer valaki elmegy egy beszerző körútra. Bár tudjuk, hogy az önkormányzattól is kérhetnénk segítséget, de szerencsére nincs rá szükség, és feleslegesen nem szeretnénk terhelni az önkénteseket sem, miközben vannak idősök, akiknek sokkal nagyobb szükségük van erre a segítségre.

A hatósági karantén értelmében körözési listán vagyunk. Ennek fényében elég igazságtalannak tartom az eljárást, hogy a lehetőségét is kizárják annak, hogy negatív orvosi teszt felmutatásával mentesüljenek a karantén alól

a külföldről hazatérők. Szerintem sokan vannak most hasonló helyzetben, és az eljárás is ijesztő lehet a közvetlen szomszédok számára, nem utolsósorban a rendőrséget is lehetne mentesíteni a folyamatos ellenőrzések alól. Őket nem hibáztatom, csak a dolgukat végzi, sajnos biztos akad olyan is, aki nem tartja be a karantént.”

Pénzügyekről otthon(osan)

Közösségi tudásmegosztás

A múltkori, 2008-as gazdasági válság hatására sok pilisborosjenői nem tudta fizetni a banki hiteleit, aminek eredményeképpen jó páran kénytelenek voltak elköltözni a faluból. Sanics Tibor, pénzügyi tanácsadó ezt szeretné megakadályozni – törlesztési moratóriummal kapcsolatos – javaslataival.

Az úgy történt, hogy megláttuk őt, beleremegett a lábunk, ránk szóltak, hogy leesett az átlunk... A Pa-dő-dő „Szabó János” című dalának kezdő sorait – kicsit átírván – találtam a legjobb megfogalmazásnak arra, hogyan kerültünk Pilisborosjenőre. Vagy, ahogy egy baráti családnál az egyik gyermek mondja: Pibőjenőre. Szóval, szerelem első látásra. 2017 tavaszán kezdtünk el házat keresni. Jó pár helyszín megtekintését követően találtuk meg álmaink otthonát a Kőfuaros utca elején, egy ikerházban. Időközben annyira elkezdtünk költözni Borosjenőhöz, hogy a polgári esküvőnket is itt tartottuk 2018 áprilisában. Ez év szeptemberében költöztünk be új otthonunkba négy gyermekünkkel. Hála a barátságos, közvetlen és segítőkész itt lakóknak, úgy érezzük, sikerült beilleszkednünk és új ismeretségeket, barátságokat kötnünk. Örömmel tapasztaltuk, hogy a helyiek milyen segítőkészek egymással szemben, és mennyi az önkéntes felajánlás. Így merült fel bennem, hogy a közel 22 éves, pénzügyi területen szerzett tapasztalatomat önkéntes alapon átadjam, megosszam a helyiekkel. Tervemet megosztottam a falu vezetésével, akik nyitottak voltak felajánlásomra. Eredetileg április végén, a művelődési házban, egy előadás keretében beszéltem volna a mindennapi pénzügyekről egyszerűen és érthetően. De a vírus közbeszólt. Ez a jó szó, hogy közbeszólt, de nem megszakított. Mert egyszer vége lesz, és akkor remélhetőleg mindannyian onnan folytathatjuk, ahol abbahagytuk.

Miről szólt volna az előadásom? Pár példa, amelyek szerintem mindennap felmerülnek, de nem

biztos, hogy értjük is azokat: bank-számlák, bankkártyák, hitelek (lakás, személyi kölcsön, hitelkártya stb.), megtakarítások (bankszámlabetét, nyugdíj-előtakarékosság, lakáscélú megtakarítások, gyer-

Sanics Tibor fotó: Kádár Viktor

meink jövője stb.) és még sorolhatnám. Mert egy bankszámla is lehet bonyolult.

Lássunk egy konkrét példát, ami most a lakosság nagy részét érinti: a koronavírus okozta gazdasági „felfordulás” valamilyen módon sajnos mindannyiunk életébe befurakodik. Akár a leghétköznapiabb módon is; például, hogy miként spóroljunk, hol húzzuk meg a nadrágszíjat, mert éppen nem tudunk annyit dolgozni, ezért csökken a fizetésünk. Sokan maguk sütik a kenyérüket, veteményeskertet alakítanak ki, próbálják saját erőből megtermelni a javaikat. Mi például hetente-kéthetente lángostészta-t keverünk be, és egy kiadós reggelit vagy ebédet varázsolunk az asztalunkra.

Vegyünk egy másik, nagyon sok embert érintő témát: törlesztési moratórium 2020 végéig. Élünk vele, vagy sem? Jó ez nekem, vagy sem? És még ezer és egy kérdés. Röviden összefoglalva: gazdaságilag érdemes élni a moratóriummal, más érvek azonban ellene szólhatnak. Hogyan értelmezzük ezt a mondatot hétköznapi nyelven: aki nagyon jártas a befektetésekben, megtakarításokban, van ideje számolgatni, és ami nagyon fontos, van most szabad pénze, amit be is tud fektetni olyan megtakarításba, amelynek hozama (kamata) magasabb, mint a hitelének kamata, akkor neki megéri élni a fizetési moratóriummal. Elsősorban persze azoknak érdemes élni a moratóriummal, akik fizetéscsökkenést szenvedtek el, akik elvesztették az állásukat, így jövedelmüket. Nekik most nagyon nagy segítség a moratórium! Éljenek vele! Mindenki másnak viszont azt javasolják, hogy fizesse a hitelét a továbbiakban is. Mi is ezt tesszük. Bízunk

benne, hogy tehetjük, és mások is tehetik! Mert, ha netán valakinél mégis romlik az anyagi helyzet a moratórium határidejéig, bármikor jelezheti a bankja felé, hogy nem szeretné fizetni a hitelét, de csak 2020. 12. 31-éig élhet ezzel a lehetőséggel, hiszen eddig hirdették meg a moratóriumot. De ha élt a moratórium adta lehetőséggel, viszont pozitív irányban változik az anyagi helyzete, jelezheti a bankja felé, hogy mostantól szeretné fizetni a hitelét. FONTOS: ha valaki él a moratóriummal, akkor azon törlesztőrészeket, amelyeket nem fizetett meg, később meg kell fizetnie. Viszont 2021. januártól a törlesztőrésze nem lehet magasabb, mint a moratórium előtti törlesztőrésze. Mit

eredményez ez: a hitel futamideje automatikusan meghosszabbodik közel egy évvel, mely idő alatt szükséges megfizetni az elmaradt kilenc hónapot. Aki élni szeretne a moratóriummal, annak semmi teendője nincsen, mert automatikusan felfüggesztik az érintett hitelek fizetési kötelezettségét. Teendője annak van, aki fizetné tovább a hitelét. Ezen ügyfelektől azt kéri a bankok, hogy az adott pénzintézetnél tájékozódjanak a nyilatkozási lehetőségekről. Ezek a csatornák a netbank, a telefonos ügyfélszolgálat, és végszükség esetén a személyes ügyintézés. Egyébként a nyilatkozatok egyszerű és érthető módon megtehetőek a bankok netbankjaiban, telefonos ügyfélszolgálatában is.

További hasznos tanácsok, információk olvashatók a Magyar Nemzeti Bank honlapján: www.mnb.hu/koronavirus, illetve a Magyar Bankszövetség honlapján: www.bankszovetseg.hu, valamint a bankok honlapjain.

Remélem, a fenti sorokkal hozzá tudtam járulni, hogy mindenki a neki legjobb döntést hozhassa meg ebben a nehéz, de átmeneti helyzetben!

Gyűjtés

Fogjunk össze a nehéz helyzetbe jutottakért! A járvány megfékezése miatti korlátozások többeknek a napi megélhetésüket lehetetlenítették el! Töltsük fel a Családsegítő készleteit, hogy senkinek se kelljen nélkülöznie! Az adományok gyűjtésének jogszabályi előírásai, feltételei vannak. Ezeket a feltételeket a 2097 Csoport Egyesület tudja teljesíteni, mert megfelel minden ehhez szükséges jogi, adatvédelmi, pénzügyi előírásnak. Adományát online átutalhatja a 2097.hu oldalon vagy a 2097 Csoport Egyesület 73612102-10212408-00000000 számlaszámára, ezzel a közleménnyel: adomány rászorulóknak Covid-19. Az összegyűlt pénzt átadjuk az önkormányzat szociális kötelezettségeinek jelentős részét végző Családsegítőnek. Köszönjük nagylelkű segítségét!

Ülök az Élet nevű folyó partján

Eszmélkedés a faműves gondnokkal az Árpi-csárda udvarán

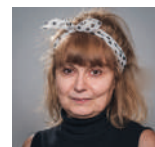
A beszélgetés reménytelen küldetéssel próbálkozik: bemutatni a Takáts Árpí-féle jelenséget. Akik már ismerik, azoknak eleve felesleges, tudják maguktól is, hogy mennyire sokszínű, akik viszont még nem, azoknak egy íráson keresztül igen nehéz érzékelhetővé tenni a falu egyik emblemikus figuráját.

Árpi a Sátántangó-féle hét-órás megoldást javasolta, merthogy mozgóképen is megörökítettük a biztos távoból lefolytatott kerti csacsogást. Azzal indítottam, aminek révén sokan most ismerhették meg: van egy szimpatikus, szakállas bácsi a 2097 Falufórumon, aki mesét mond. Amolyan Rémusz bácsi jelleggel, kuckós hangulattal maga körül. Sőt, egyszer bábozott is többed-magával. Mint kiderült, Esztertől, az óvodavezetőtől hallotta, hogy online mesélésre biztatja óvónőt. De Árpi szerint az bírna igazi hírértékel, ha olyasvalaki mesélne, aki hétköznapiakon nem szokott, mondjuk a gondnok bácsi, úgy-hogy elcsaklizta az ötletet. (Igen, egy másik falusi réteg az óvoda mindeneképpént ismeri.) Nem esett nehezére, hisz hajdanán, Pécssett a Bóbita Bábszínház majdnem alapító és majdnem örökös tagja volt, de az élet másképpen alakult.

Huszonéves koráig dolgozott a Műemléki Felügyelőségénél, de fél évig dzsuvát kapingálni szikével igen unalmas volt. Úgy döntött, hogy a szabadság jegyében szeretné megélni az életét. Majdnem hatvanéves koráig ez sikerült is; szabadon, a saját műhelyében alkotva – de 7-8 éve Árpi újra alkalmazott lett. „Erre is megvan a saját életfilozófiám – amiből egyébként nekem sok van: ülök az

Élet nevű folyó partján, ami hömpölyög. És az elem sodort dolgok közül néha kihalások valamit. Megnézegetem, hogy kell-e nekem, és néha nem dobom vissza. A szabadságnak nagy az ára, és jól jött egy kiszámítható bevétel, ami létbiztonságot ad, még ha az elég szubjektív fogalom: van 4-5 ingem, 6 gatyám, 12 pár lyukas zoknim, mert a férfiak zoknijai mindig lyukas. A gyerekek világa pedig nem idegen tőlem a bábszínház óta, bár nem vagyok egy gyereknek gügyögő alkat. Nem olvadok

Ezen a ponton magas labda adódott, hogy átnyergeljek beszélgetőtársam egy másik oldalára, hiszen sokan meg az Árpi csárdából ismerik. „Szörnyű név, a hátam borsódzik tőle”, mondja, de hát tűri békés természetével. Szóval az Árpi-csárda tulajdonképpen egy baráti találkozóhely, ahol – a barátságok egyre táguló köréből kifolyólag – igen sokan megfordultak már. A péntek esti vacsoraklub közös focizásból nőtt ki, ami után egyszer csak nem volt hová beülni, mert a helyi törzshely este tízkor

írta:
Frivaldszky Bernadett
ujzag@2097.hu

házigazda főzés iránti szeretetével és tudományával. Egy végtelenül otthonos, kuckós hely. Ahol Árpi annak is örül, ha megérdemelten dicsérik a főztjét, miközben a szűk helyen masíroz az illatozó tányérokkal, afféle bohém pincérként. A betérők dobják össze neki az alapanyagra valót. Néha beraknak zenét táncoláshoz, bár az évek előrehaladtával egyre ritkábban. Volt, hogy közösen adtak elő színdarabot, együtttest-író-filozófust hívtak meg, vagy éppen kártyáztak. Egy hely, ahol különböző politikai irányzatú emberek fordulnak meg és gyakorolják egymás elveinek tiszteletben tartását, korszakonként különböző sikerrel. A résztvevők érdeklődési körének megfelelően mindig más a téma; helyi közügy, vagy film, amelyet rögtönzött szellemi műhelyként ki is beszélnek. Vagy csak megkérdezik egymástól, hogyan telt a hét, ki hogyan érzi magát. „A hely olyan, amilyenek ti vagytok! Én csak helyet adok” – mondja nekik a házigazda. Szóval igazi péntek esti levezetés, 15-16 éve télen-nyáron, kivéve persze most. A helyszín pedig egy bájosan omladozó parasztház mindenféle korok kacatgyűjteményével, és olyan pókhálók, amiktől statikusok állna esne le. Mintha hajlakkal lennének tartósítva, pedig csak az asztalosmunka felszálló pora konzerválja.

Ja igen, mert Árpi asztalos, faragó, szobrász és ács – megfo-

Balról jobbra: Takáts Árpád, Siklósi Ildikó, Kós Lajos (Árpi mentora), Ruppert Éva, Kende Kata és Gyenizse László forrás: kende.kata.hu

el tőlük az aszfalton, nekem ők kisemberek. Vagyis úgy viszonylok hozzájuk, mint minden emberhez. Egyébként tőlem semmi nem áll távol, ami munka. Mosogatni is, főzni is szeretek.”

mindig bezárt. Árpi felajánlotta saját műhelyét a célra. Ő akkortájt – válás után – barátjával a budapesti jazzhelyeket látogatta, talán ez ihlette meg. A közeg überel minden romkocsmát, megspékelve a

galmazhatatlan ez is, mint egész gazdag lény. Egyvalami fontos; hogy fa legyen az alapanyag. A szó, amelyről úgy érzi, hogy kifejezi őt: faműves. Egyébként a beszélgetésben alig várta, hogy

elérkezzünk a témához. Jó fél óra tekergés után történt ez meg, és árulkodó volt, ahogy kitört belőle: „Végre!” Vagyis ez az igazi szenvedélye. A Fa. Hogy miért pont a fa, az is bizonyára jelentéssel bír. Mert híres kovácsmester testvére, Zoltán ugye más anyaggal dolgozik. Lehet pusztá véletlen egy anyagválasztás, de biztos van benne valami, ami a személyiségről is szól. Meg arról, hogy ők ketten remekül kiegészítik egymást. Legutóbbi közös munkájuk, egy középkori utazókocsi jól szimbolizálja ezt. Zoli jött előbb a faluba, Árpi költözött utána. Hányan költözünk a testvérünk után? Vannak nemzetek, ahol ez nagyon erős kötés, hazánkban kevésbé.

Amikor Árpi a faluba érkezett, akkor „a farmotoros Ikarusz busz először bement Üröldre, ott megfordult – a két falu között még csak egy ösvény volt –, és a Budai úton jött be a faluba az orvosi rendelőig, és ott fordult vissza. Egyébként volt rövidebb járat is, amelyik egyenesen Borosjenőre jött. Sok út, például a Szent Donát is két méterrel lejjebb futott, vízműszásként. Kicsi és romantikus falu volt. Amikor leszálltál a buszról, sváb beszélgetést hallottál az idősök között, Gál néni pedig a rendelő ajtajából üvöltött. Érdekes művészvilággrétege is volt a falunak Fodor Tamásékkal és Malgot Pistáékkal. Ők is hamar ráéreztek arra, hogy a főváros-hoz ilyen közel van egy eldugott világ. Lehet azon sírni, hogy most már nem ilyen a falu. Mint ahogy én évekig nem jártam le a Balatonra, miután körbe lett betonozva a part. De hát a gyerekeimet nem foszthatom meg az élménytől! És ők így imádják, és újra meg tudtam szeretni én is. Ha választani lehetne, szívesebben élnék abban a régi faluban. De hát nem lehet választani, keseregni meg marhaság. Ebben kell megtalálni a szépet és jó. Ami azért nem olyan nehéz feladat, lássuk be.”

Visszakanyarodva a szakmai életúthoz, Árpi a szőlész-borász középiskola után faszobrászatot tanult, majd az Iparművészeti Múzeumban restaurálást; ott talált rá a fára. „Álmodoztam régebben egy olyan nagy alkotóműhelyről is, ahol az összes fás szakma képviselője jelen van. Ebből nem lett semmi, viszont magam a tetőácsolástól a panellakás beépített bútorán át a barokk bútorig mindent próbáltam és vállaltam.

Ha hiánycikk lenne a fogpiszkáló, jöhet az is, de széket is javítok. Szombatonként gyerekeknek tartok fafaragó szakkört. Sose voltam finnyás, még ha a szocializmus éveiben a Művészeti Alapnál a tárgyaimat le is zsúrizták és a Képcsarnok Vállalatán keresztül árulták is. Akkoriban tehát iparművésznek számítottam, de a rendszerváltás után nehezebb volt kapcsolatba kerülni a vásár-

„De hát nézz rá arra a cseresznyefára! Hogyan lehet itt szorongani?”

lókkal.” A kevésbé finnyások azért hamar idomultak a helyzethez. Árpiban pedig van valami Szent Ferencből. Előző lakása, amelyet még feleségével rendezett be antikvitásokkal, igényes esztétikai élmény volt. Jártam benne régebben. És esztétikum ez a mostani kacatvilág is, ahol minden esendő tárgy megtalálja a maga helyét,

Frivaldszky Berndadett és Takáts Árpád – részlet a ZsákfalviTV riportfilmjéből

és romantikus csendéletet alkotnak itt-ott, de együtt is különleges atmoszférát adnak ki. Árpi a semiből és a romból csinál stílust. Érkezésemkor volt alkalmam azt megfigyelni, ahogy Árpi kezében árvácskával bókálzik, és nézi, hogy melyik csetreszben, fazékban, konzervben mutatna jól az ablakpárkányon. Majd kiválasztotta őket egymásnak. A látszólagos rendtelenség ihlet eredményre.

A szerinte szörnyű árpicsárdás elnevezés (nem segít, ha rosszul hangsúlyozzuk és a második szótagot nyomjuk meg) iránt tanúsított irgalma kapcsán azt is megkérdeztem tőle, hogy az őt körbelengő szelídség egy veleszületett adottság, vagy ő ezért keményen megdolgozott. Válasza egy sóhaj után: „Rövid az élet mindenféle veszedélésre. Ennyi évesen már én is tudom. Egyébként

egyrészt alkatilag vagyok ilyen, másrészt az élet tanít. Mindig célom volt békét teremteni magam körül, a hangosságot, konfrontációt sosem szerettem. Itt élek a fák alatt a macskáimmal, kutyámmal. Vannak barátaim, akik mindig kiborulnak az autózatás közben, én meg inkább elcsodálkozom, hogyan képes az emberiség ilyen hatalmas együttműködésre, mint ami az utakon látható? És ha elélem vágta? De hát abból se lett baj!” Árpi békéje Viktort is hamar kiségitette mérgelődéséből, amikor észrevette, hogy felvétel közben az egyik kutyú cserbenhagyta. Árpi javasolta, hogy vegyen példát a nyugodt macskáiról. Volt köztük vemhes és félféjű, lakonikus nyugalommal heverészve, valóban.

Házigazdánk lelkét nem rezgeti a járvány se. Locsolni és nyulat etetni továbbra is lejár az óvodába, egyébként békében alkot ott-hon. Nem is érti a kérdést. Foglal-

re is vannak csoda dolgok. De hát értem én, hogy nagyon izgalmas lehet menni. Engem mondjuk nem érdekel India vagy Thaiföld. Európán túl biztos nem mennék, azt meg elérem autóval is. Toszkána és Párizs viszont izgat, és egyszer még megnézném Spanyolországot is.

Az Árpi csárdások egy része mindenesetre továbbra is betér Árpához. Legalábbis virtuálisan. És bár belépett a vírus által különösen veszélyeztetett életkorúak csoportjába, ő nem aggódik. „Egyszerűen nem vagyok aggódó alkat. Szerencsés vagyok. Szerintem megérezném, ha közel lenne a halálom. És akkor talán szoronganék is. Bár az ember mindig azt hiszi, hogy a baj nem éri utol, biztos én is csak háritok. Bár tény, hogy sosem aggódtam görcsösen, és látom, hogy sokakat tényleg megvisel a mostani helyzet” – hangzott a – most már mondhatom, hogy jellemző – válasz. Merthogy elméleti témáknál gyakran állít valamit, majd eltöpreng hangosan az ellenkezőjén. Alázattal. A szememben ez az igazi értelmiségi kritériuma. Ülünk, ő is elhallgatott kicsit, én is elkalandoztam kissé, majd széttárt karral körbemutat a nap-sütésben: „De hát nézz rá arra a cseresznyefára! Hogyan lehet itt szorongani?”

Elmenőben – nézegetve Viktort, ahogy fotózza a kert és házfal csendéleteit – még megkérdeztem, hogy mit olvas éppen. Négy könyvet egyszerre. Ezzel máris megnyugtatta a lelkiismeretemet, mert mindig azt hittem, hogy baj, hogy kalandozok. Rend iránti igény kontra szabadság örök konfliktusa, ami Árpit – szabad emberként – nem sújtja. Bár nála most Vargas önéletrajz legújabb regénye átmenetileg leuralta a többit; az, amelyikben a fiatal tollnok elvette a nagynénjét feleségül. Ezt most mindenhová magával viszi, mert annyira izgul, hogy mit fognak szólni vérfertőző tettehez a felháborodott rokonok. De hát, ahogy a Nobel-díjas író mondja: „Az embereket inkább megérteni kell, semmint ítélni felettük.”

ZsákfalviTV

Cikkünk témájáról ZsákfalviTV anyag is készült. A QR-kódot mobiltelefon kamerájával elolvasva, vagy a YouTube-on a ZsákfalviTV-re rákeresve tekintheti meg a kapcsolódó kisfilmet.

készítette:
Erdélyi Ferenc
ujstag@2097.hu

A virágoskert gazdája

Mihályi Ferenc falunkban élő természetfotós portréja

fotó: Mihályi Ferenc

„Mi virít itt?” rovatunkat gyakran Mihályi Ferenc fényképeivel illusztráljuk. Nevével gyakran találkozni internetes gomba- és növényhatározókban is, Facebook-oldalán pedig csodálatos virágok, állatok és gombák képeit osztja meg ismerőseivel.

Húsvéthétfőn is találkoztunk a Kövesbércen, ahová egy nagy narancssárga öntözőkannával érkezett.

ZSR: Szervusz, Feri, miért hoztad ezt a locsolókannát?

MF: Megöntözzük a bodzaszagú ujjaskosborokat.

ZSR: Miért, ha egy vadon élő növényt nem öntözöl, nem élne meg magától?

MF: Persze, megél, csak így sokkal szebb, nagyobb virágokat hoz és jobban szaporodik. Ezen a helyen egy tucatnyi növény van, mindegyiknek tudom a helyét. Az utóbbi időkben szépen szaporod-

nak, több van, mint néhány évvel ezelőtt.

ZSR: Gyakran kijársz? Úgy lépdelsz köztük, mint aki a személyes ismerőseihez jön.

MF: A munkám lehetőséget ad, hogy gyakran kijöjjek. A korábbi évek képei alapján készülök rájuk, még a nyílás előtt felkeresem őket és gondjukat viselem.

ZSR: De nem csak ide jársz ki, találkoztunk már a Fehér-hegyen, a Vár-völgyben és ahogy a képeidet nézem, egy 20 km-es sugarú körből mindenhol vannak fotóid. Mióta járod ezt a tájat?

MF: Ezerkilencszáznyolcvanban költöztünk ide, az elején még csak a falu körül sétáltam, aztán amit egy napi járásra fel lehetett keresni, oda elmentem. Először csak a magam kedvére gombásztam, aztán elvégeztem egy gombavizsgáló tanfolyamot és a gombászokkal is kirándultam sokat. Alapítója lettem egy gombahatározó csoportnak, azon keresztül megismertem egy csomó embert, részben botanikusokat, akik aztán mindenféle növényeket mutattak.

ZSR: Számomra lenyűgöző, hogy mennyi növényt, állatot ismersz. Honnan van ez a tudásod? Határozókönyvekből tanultad meg?

MF: Nem, a kirándulások alkalmával nagyon sok mindent megismertem, és sok ismerősöm van, ha elakadok, akkor segítenek, hogy melyik növény micsoda.

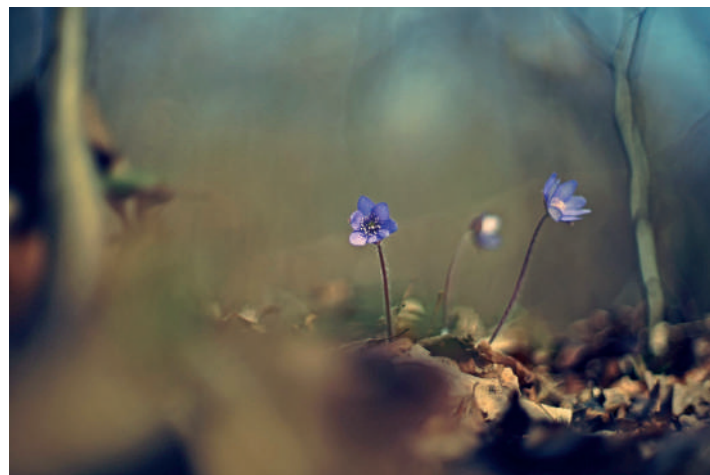
ami alapján nem lehet őket felismerni. Ezért beszereztem egy fényképezőgépet. Hetente többször is felmentem a Kiskevélyre, hogy a magyarföldi husáng fejlődését megörökítem. Szerettem azt a gépet, 60-szoros nagyítást bírt, így a növények mellett mindent, amit láttam, hüllőket, madarakat fényképeztem. Most egy Sony A7 gépem van, de szeretem a régi optikákat, amiket a gépre rá tudok tenni, ezek adják azt a szép elmosott hátteret. Korábban mindig irigyeltem ezt a többiektől.

ZSR: Negyven éve járod ezt a tájat. Mi változott ezalatt?

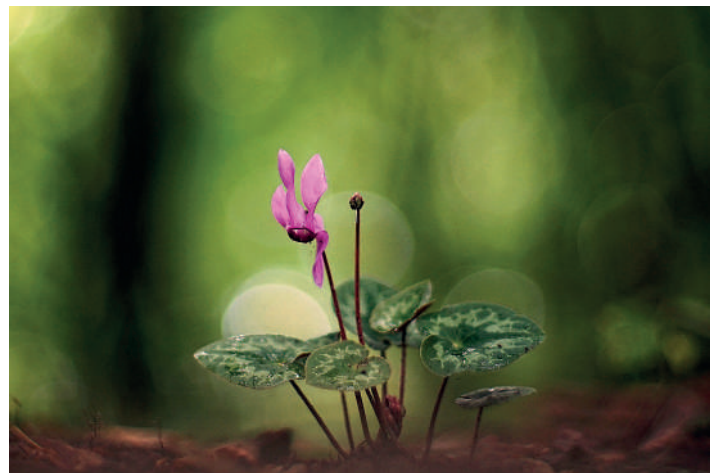
MF: Sokkal többen járnak ki. Régen napokat el lehetett lenni anélkül, hogy emberrel találkoztam volna, most új csapások, széles kitaposott ösvények mutatják, hogy mennyivel többen jönnek ki a faluból. Emiatt persze sokkal több a környezeti kár is. Jó lenne, ha sokkal többen megismernék a minket körülvevő értékeket. Volt olyan, hogy leánykököröcsinét

ZSR: A képeidre jellemző, hogy a fajok legjellemzőbb tulajdonságai jól felismerhetők. Hogyan kezdted el fotózni?

MF: Láttam, hogy mennyire rossz képek vannak növényekről,

Nemes májvirág – az Év Vadvirága 2020-ban fotó: Mihályi Ferenc

Erdei ciklámen fotó: Mihályi Ferenc

Unokák, természetjárás, fotózás a fontossági sorrend. Ahhoz, hogy a virágokat, élőlényeket igazán közel hozza, Feri egészen alacsonyról készíti a képeit. Így a nézőpont sem a megszokott, ami érdekesebb a közönségnek. A természetfotózás sok gyaloglással és fetrengéssel jár. A jó természetfotó nagyon ritkán történik véletlenszerűen, a megtervezett fényképezés a siker egyik titka. Ehhez türelem és a természet alapos ismerete szükséges. (fotó: Erdélyi Ferenc)

A különleges időjárási viszonyok között különleges képek készülnek. Általában nem jó, ha nagyon magasról jön a fény, mert akkor a becsillanások és az árnyékok nagyon erősek. Ezért az ideális fényviszonyok kora reggel, vagy késő délután vannak. Feri képei ideálisak a határozókhoz, mert

nem pusztán a faj jellegzetességeit mutatják meg, hanem a környezetről is képet kapunk. Érdemes felkeresni a Terra alapítvány növény és gombahatározóját (www.terra.hu), ahol Mihályi Feri képeivel is gyakran találkozhatunk. (fotók: Mihályi Ferenc)

fotóztunk többen, és látjuk, hogy két gyerek üldögél és vár. Kérdezzük, hogy mire várnak, mire szépen megválaszolják, hogy hát arra, hogy befejezzük a fotózást, hogy utána leszedhessék azokat a szép virágokat.

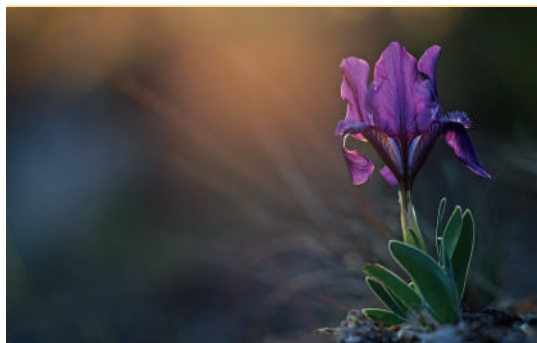
ZSR: A Facebook-oldaladon láttam, hogy fontosnak érzed, hogy a természetvédelmi felhí-

vásokat másokkal is megoszod. Ilyen tekintetben mit tartasz a legfontosabbnak a falu környéke számára?

MF: Legfőképpen is az erdők védelmét. A Hosszú-hegyen gyönyörű erdők vannak, miközben nálunk egyre több az írtás. Problémának tartom a feketefenyőt, mert alatta pusztul az aljnövény-

zet, márpedig nálunk egészen különleges növények élnek. Szintén gond például a patak partján terjedő keserűfű, ami ugyancsak írtandó özönnövény.

ZSR: A feltett képeid alapján szépen kirajzolódik a környék növény- és állatvilágának időbeli változása. Mi következik most a sorban?

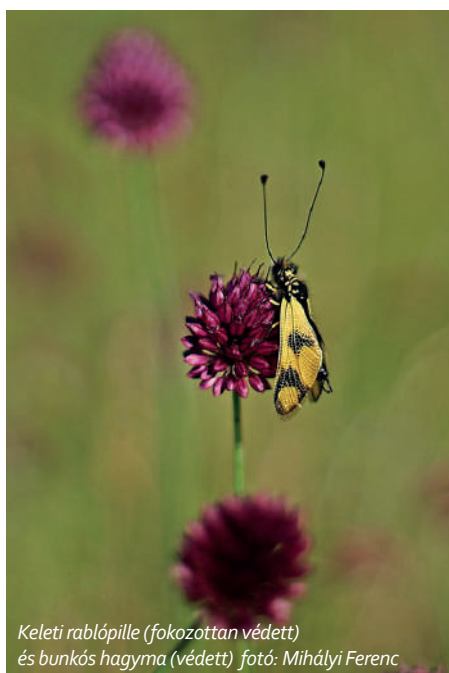

Ahhoz, hogy egy növényről igazán szép kép készüljön, nagyon kell ismerni nemcsak a növény lelőhelyét, hanem a terepet, hogy honnan jön a fény. Feri nyílasi időben hetente többször is meglátogatja az éppen aktuálisan megörökített növényeket. Ez egyáltalán nem egyszerű feladat, az apró

nőszirm 1 napig mutatja meg magát ilyen szépnek. A két kép elkészülte között alig 1 óra különbség van, mégis, a lenyugvó nap adta lágy fényekben ugyanaz a virág is másként látszik. A fényképezőgép nagy szenzora segít kiemelni a témát. (bal oldali fotó Mihályi Ferenc, jobb oldali fotó Erdélyi Ferenc)

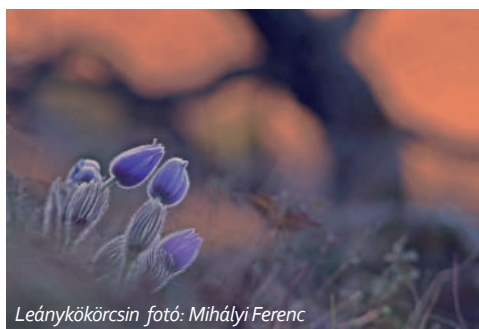
Bodzaszagú ujjaskosbor
fotó: Mihályi Ferenc

Keleti rablópillé (fokozottan védett)
és bunkós hagyma (védett) fotó: Mihályi Ferenc

Jégmadár fotó: Mihályi Ferenc

Leánykökörcsin fotó: Mihályi Ferenc

G É N D I A G N O S Z T I K A

30 napos komplex meddőségi kivizsgálás
Az összes vizsgálat egy helyen

Kivizsgálás több szakorvos
összehangolt munkájával 1 hónap alatt
Modern genetikai vizsgálatok,
tapasztalt szakemberek

Istenhegyi
Géndiagnosztika
Meddőségi
Centrum

Bejelentkezés:
+36 1 580 8600

gendiagnosztika.hu

Ha nem provokálják, nem bánt

Horváth Zoltán ötven éve él a faluban, és a Pilisvölgye Vadásztársaság vadászmestereként járja az erdőt a környező településeken is. Az összes vadgazdálkodással, vadászattal kapcsolatos teendő, természetvédelem, vadkár, etetés hozzá tartozik, így őt kérdeztem a vaddisznóhelyzetről.

Egyre több helyet szakítunk ki a vadon élő állatok területeiből, egyre közelebb építkezünk az erdőhöz, így természetes, hogy belterületen is megjelennek a vadak, például a vaddisznók. Pilisborosjenőn is évek óta találkozhatunk a nyomaikkal, sőt, olykor késő este vagy korán reggel akár hallani és látni is lehet a kondában közlekedő disznókat. Az állatokat a kertekben található finomságok csalogatják be a faluba, főleg az erdőhöz közeli részeken. A vadásztársaság elterelő etetésekkel próbálja ezt megakadályozni, illetve lakossági bejelentésre az önkormányzat igényelhet a rendőrségtől belterületi kilövési engedélyt.

Naponta járok az erdőbe, és mindig bennem van az a nyomasztó érzés, főleg tavasszal, hogy mi lesz, ha vaddisznóval találkozom? Elképzelem, hogy orvul rám támad a bozótból kifutva, hiszen azt mindenki tudja, hogy a malacozó koca veszélyes is lehet. Horváth Zoltán vadászmester azonban megnyugtató: a vaddisznó fél az embertől, kerüli, ha nem provokálják, nem bánt. Leginkább úgy találkozhatunk vele, hogy látjuk elfutni, elvonulni.

A vaddisznók kondában élnek, amelyet egy idősebb koca vezet. Az egy év feletti kanokat a koca a malacozás idején a kondából „elveri”, elzavarja. Ezek a fiatal kanok aztán csapatokba verődnek, illetve idősebb korban egyedül járnak, és csak a bűgös időszakban csatlakoznak a kondához. Az ellési időszak február végétől áprilisig tart. A vaddisznók szürkülettől pirkadatig mozognak, főleg ebben az időszakban jönnek elő a vadrejtő sűrűből, ekkor néznek élelem után. Napközben pihennek. Tehát, ha a turistautakon járunk fényes nappal, kicsi a valószínűsége, hogy összefutunk velük, főleg, ha nem csendben lopakodunk.

Horváth Zoltán vadászmester fotó: Kádár Viktor

„Ha mégis találkozunk velük – mondja a vadászmester –, például látjuk a kondát a gyalogúton átmenni, akkor meg kell állni, és megvárni, míg elmennek. A malacos koca más kérdés. Malacozó vackot készít a sűrűben, oda bújik két-három hétre a kicsinyeivel. A sűrűben gombázó vagy agancsot kereső természetjáró veszélybe kerülhet akkor, ha közel merészkedik hozzájuk, hiszen a koca ilyenkor morog, figyelmeztet, majd támad. Az embernek ebben az esetben nincs más választá-

kezőképpen érdemes viselkedni ilyen esetben: „Hátrálni kell, és elfutni, 4-5 méter után nem fog üldözni a disznó, mert nem távolodik el a malacoktól. Érdemes egy fa mögé elbújni, és megvárni, míg elvonul a konda. A vaddisznó halála, szaglása nagyon jó, viszont a látása gyengébb.”

Sokan visznek kutyát az erdőbe, és az ellési időszakban még nagyobb szerepe van a felelős kutyatartásnak; mindenképpen pórázon kell vinni az ebet – olvasható a Pilisi Parkerdő honlapján is.

„Ha kutyával sétálunk, mindenképpen pórázon kell vinni, számára is nagy veszélyt jelenthet, ha odaszalad a vacokhoz, vagy meg akarja fogni a malacokat, mert akkor biztosan megtámadja a koca. Ha ilyenkor visszafut a gazdához nyomában a feldühödött disznóval, akkor minket is veszélybe sodor. Ebben az esetben is csak a futás és a fa mögé elbújás segíthet.

A kutyákra más veszély is leselkedhet, ha póráz nélkül kalandoznak az erdőben. Az egész országban repülőgépről szórják a vesettség elleni vakcinát a rókák számára. Ha ezt megessi a kutya, bár nem pusztul el, de megbetegedhet tőle. Vagy ha olyan elhullott vaddisznó tetemére talál rá az eb, amelyik pozitív volt a sertéspestisre, akkor a kutya ugyan nem kaphatja el a betegséget, de

■ írta:
Demény Rózsa
ujzag@2097.hu

továbbadhatja, és megfertőzhet például háztáji sertéseket.

A vaddisznóvadászattal kapcsolatban egyébként egy éve szigorú korlátozás lépett életbe a Pilisnek ezen a részén, mert Budakeszin több, Solymáron és Csobánkán egy-egy sertéspestissel fertőzött állatot találtak. Azóta csak diagnosztikai vaddisznókilövés lehetséges; ez azt jelenti, hogy a vaddisznóállomány gyérítését egyedi diagnosztikai kilövással kell végrehajtani, és a NÉBIH Járványügyi Hatóság laboratóriuma számára mintát kell venni belőlük. Tavaly szeptembertől egyetlen sertéspestisre pozitív állatot sem találtak, pedig a tavalyi vadászszезонban 288 vaddisznót ejtettek el a környező erdőkben.

„A Járványügyi Hatóság fertőzött területként, azon belül szigorúan korlátozott területként tartja számon a környező települések erdeit. Idén márciustól 70 vaddisznót lőttünk ki, mindegyik egészséges volt, mégis az összeset meg kellett semmisíteni – mondja a vadászmester, aki arra is felhívja a figyelmet, hogy ha valaki vaddisznótetetmet talál, akkor azt azonnal jelentenie kell a Pilisvölgye Vadásztársaságnak vagy a NÉBIH-nek a 06-80/263-244-es zöld számon.

fotó: Wikipédia

sa, mint elfutni, az anyadisznó ugyanis nem fogja üldözni, mert a malacokat nem hagyja felügyelet nélkül.”

Olyan helyzet is előfordulhat, hogy egy aranyos kismalacot látunk egyedül; ilyenkor semmiképpen ne közelítsük meg, mert ha nem is látjuk az anyját, az biztosan ott van a közelben. Horváth Zoltán vadászmester szerint a követ-

„Erdeink kapcsán tavaly többször is olvashatták, szeretnénk, ha a Pilisborosjenő környéki erdőkben mind nagyobb arányban állna át a Pilisi Parkerdő Zrt. folyamatos erdőborítást biztosító erdőgazdálkodásra, de legalább örökérvényű üzemmódrára. A 2097.hu/orokerdo/ oldalon még ott van a levél, amelyet a cégnek fogalmaztunk. Nem reagáltak pozitívan, ami remélhetőleg hamarosan megváltozik, mert közben a kormányzat változást ígér: »A folyamatos erdőborítást biztosító gazdálkodási módszerek szélesebb körű alkalmazása érdekében pedig május elsejétől hatályba lépnek a kormány és az Agrárminisztérium kapcsolódó új rendeletei.« Hamarosan újra felkeressük a Pilisi Parkerdőt ennek kapcsán és apropóján! Addig aki még nem írta alá a fent említett petíciót, tegye meg, kérem!”

Tömöri Balázs polgármester

A Csúcs-hegyi tanösvény

Izgalmas célpontok 2-3 órás villámtúrákhoz

írta:
Nevelős Zoltán
ujzag@2097.hu

Most elhagyjuk egy kissé falunk közvetlen környezetét, ám a Budapestre ingázók számára – és melyikünk ne lenne az valamilyen mértékben – alig kell letérni a gyakran járt útról. A 10-es úti körforgalomhoz leérve szemben magasodik a Csúcs-hegy, melynek lapos tetejét látva nem is igen érthető a neve, viszont ha Óbuda felől nézünk rá, ahogy a Hármashatár-hegy mögül kikukucskál, a rövidülésben már jól látszik csúcsos formája.

Csúcshegynek nevezik a hegy alatt elterülő területet is, amely Budapest III. kerületének egyik szélső településrésze. Egykor az óbudai gazdák legelője volt, később a dűlőutak mentén ún. zártkerti ingatlanok jöttek létre, ma pedig már van itt minden, elhagyott víkendtelkektől gondosan ápolt gyümölcsöskerteken át magas kőfallal körülvett luxusvillákig, néhol a félig-meddig rendezett állapotok és önkényes megoldások fojtogató, vadnyugati hangulatát árasztva. Elsőre nem feltétlen gondolnánk, hogy a hely érdekes történelmi múlttal is rendelkezik, pedig pont erről mesél a néhány évvel ezelőtt kialakított tanösvény, amely a Menedék a Csúcshegy Barátainak Egyesület munkája.

Az első állomásnál, amely az Üröm vasútállomástól induló gyalogos alagút túlsó oldalán vár, mindjárt személyes érintettséget

érezhetünk, hiszen a tábla a vasútállomás és az egykori vámház történetét meséli el: mindkettő a pilisborosjenőiek számára is viszonyítási pontnak számít ma is. A régi fotók mellett helyi lakosoktól vett visszaemlékezések teszik egyenesen olvasmányossá a táblát.

Aquincum közelségét tekintve nem meglepőek a rómaiak jelenlétének emlékei, rommezőre azért ne számítsunk. Az utóbbi évszázad régészeti feltárásai során két villagazdaság nyomait találták meg, az úgynevezett alsó villát a Solymárvölgyi úton és a nagyobb, felső villát az Aranypatak utcában, de a romok jellemzően a föld szintje alatt találhatók; az ilyeneket az ásások befejeztével gondosan visszatemetik, felettük pedig folytatódik a magán telkek élete. A rómaiak kútja azonban még ma is megvan, az Aranypatak utca elején álló betongyűrűbe belepillantva alacsony vízállásnál állítólag a mélyben látszanak a korabeli kövek. Az utcával párhuzamosan, kicsit feljebb elnyúló felső villa ebből a kútból, valamint az innen pár száz méterrel távolabb csordogáló Katalin-forrásból nyerhette a vizét. A forrás foglalatja ugyanúgy körülbelül kétszáz éves, mint a copf stílusú Ecker-kereszt, amely eredetileg az Óbudai-temetővel szemben állt, de már a XIX. században áthelyezték ide. Mindkét helyén kiin-

dulópontja volt a Máriaremetére tartó búcsújáró zarándokutaknak, amelyek az 1920-as évektől kezdve már beiktathattak egy pihenőt a terület felső sarkában megépült

A csordaút hídja fotó: Kádár Viktor

turistaházban. A Csúcs-hegyi Menedékház fénykorában a Buda környéki természetjárás egyik fontos bázisa volt, 48 főnek tudott szállás adni, és étteremmel is fel volt szerelve. Egy idő után azonban már nem tudott gazdaságosan üzemelni, az épületet apróhirdetésben is hirdették, végül új tulajdonosa 1992 körül másféle házat épített a helyére. Áll még viszont a Menedékház utcában a Jó Pásztor női szerzetesrend kápolnája, a nővérek Óbudán foglalkoztak leányneveléssel, itteni

földjünkön pedig mintagazdaságot és pihenőházat alapítottak; a kápolnában havonta egyszer tartanak szentmisét.

Az igazi expedíció aztán az Óbuda felőli határba visszatérve vár ránk. Az egykori TSZ-ről elnevezett „Egyetértés-csorgókút” felkutatását a szemétkatasztrófa sújtotta vízmosásban nem tudom jó szívvel ajánlani, de az öreg kőhíd felfedezése megéri a fáradságot: az egykori legelőre vezető csordaút hídja túlélte a mostani területfejlesztést is, és ott rejtőzik egy erdős mélyedésben a nemrég megépült Kurkuma köz végétől néhány lépésre.

A tanösvény állomásainak nagy részét akár gyalog, akár kerékpárral könnyen el tudjuk érni a vasútállomásról indulva, ahol a tájékoztató táblán térképvázlat segíti a tájékozódást. Viszont a Menedékház utcai két állomás, a kápolna és a turistaház hűlt helye és emléktáblája csak komoly szintkülönbség legyőzése árán, a majdnem másfél kilométeren át nyílegyenesen a hegyre kapaszkodó Virágosnyereg úton át elérhető, így ide érdemes motorizáltan feljutni. A legelszántabbak persze gyalog is felkalandozhatnak ide, aztán a turistaházi állomásról bevetve magukat az erdőbe, az Országos Kéktúra ösvényén ereszkedhetnek le a Rozália téglagyár melletti vasúti átjáróhoz.

OLAJCSERE AKCIÓ!

15 900 Ft
pilisborosjenői lakcímkártyával

GUMI-PROFI
1037 Budapest,
Csillaghegyi út 22.
Időpont foglalás:
+36 1 430 6767
www.gumi-profi.hu

Az ár
tartalmazza:
• olaj, olajszűrő
csere
• 4 liter Petronas
5W30 motorolaj
• munkadíj

XADO
MOTOROLAJOK ÉS ADALÉKOK
MINDEN GÉPKOCSIHOZ

WWW.XADO.HU

FORTIS
ingatlaniroda

Révész Ildikó
elit ingatlanértékesítő
+36 70 777 6339
revesz.ildiko@fortisingatlan.hu

ELADNA, VENNE INGATLANT? SEGÍTEK!

- Kedvező, sikerdíjas jutalékrendszer
- Megbízható ügyvédi háttér
- Professzionális szakmai közösség
- Ügyfélközpontú szemlélet
- Díjmentes hitelügyintézés
- Ingatlan értékbecslés
- Energetikai tanúsítvány készítés
- Igény esetén teljeskörű hivatali ügyintézés

www.fortisingatlan.hu | fortisingatlaniroda

Hasznos tevékenységek otthonra

Mesélje el saját történetét a faluról az elmúlt 50 évből! Küldje el családi receptjeit a falu receptgyűjteményébe! Nevezzen a legszebb konyhakert verseny helyi fordulójára, hogy továbbjuthasson az országos versenybe!

Pilisborosjenő
Önkormányzata

PILISBOROSJENŐ FÉL ÉVSZÁZADA

Mi történt az elmúlt 50 évben Pilisborosjenőn?

Mesélje el saját történetét!

Mikor került ide a községünkbe, akkor mit látott, tapasztalt? Milyen programokon vett részt, milyen eseményekre emlékszik? Van-e fényképe az ott készült történésekről?

A helyi könyvtárba összegyűjtük ezeket az írásokat, begépeljük, beszkeneljük.

Írjuk meg együtt az elmúlt fél évszázad történetét!

Kapcsolat, téma ötletek és információ **Bereczkiné Szendrey Évánál** a 06-30-5967573-as telefonszámon és a pbjmuvhaz@gmail.com e-mail címen.

Május végén szeretnénk összegyűjteni és összerendezni a megírt emlékeztetéseket. Szándékunkban áll egy kiadvány formájában megjelentetni a megírt történeteket. A fotókból pedig ősszel egy kiállítást rendeznénk!

Pilisborosjenő ízei

Mit főztek a pilisborosjenőiek az elmúlt száz évben, és mit főznek ma?

Állítsuk össze közösen a falu receptgyűjteményét!

Várjuk a hagyományos családi recepteket, bevált praktikákat, közösségi élmények beszámolóit, fényképeket!

A beérkezett anyagokat közzétesszük a falu honlapján, és tervezzük egy helyi szakácskönyv összeállítását is. Az elkészült munkákat előzetes bejelentkezés után átvesszük, digitalizáljuk, majd visszajuttatjuk a szerzőhöz.

Egyedi füzetet igényelni, az elkészült gyűjteménnyel bejelentkezni **Komlós Erzsébetnél** a 06-20-274-1336-os telefonszámon vagy a pbjnyugdijasklub@gmail.com e-mail címen lehet.

Legszebb konyhakert verseny

Pilisborosjenő csatlakozott a „A legszebb konyhakertek” országos programhoz.

A helyi forduló kategóriagyőzteseit a „Magyarország legszebb konyhakertje” országos díjra nevezzük.

A verseny hivatalos kiírása a májusi Hírmondóban található.

Érdeklődni **Csonka Írisznél** a programok@pilisborosjeno.hu e-mail címen lehet.

Impresszum ISSN 2676-8577

ujzag@2097.hu 2097.hu/zsakfalvi

Facebook: 2097 Falufórum

Kiadó: 2097 Csoport Egyesület
Székhelye: 2097 Pilisborosjenő, Fő út 91.
Kiadásért felelős: Wittmann Imre
Főszerkesztő: Frivaldszky Bernadett
Lapszerkesztő, tördelőszerkesztő: Kádár Viktor
Korrektor: Demes Réka, Várkonyi Ágota, Nevelős Zoltán
Címlapfotó: Kádár Viktor

Projektmenedzser, hirdetésszervező: Gedeon Tímea
Nyomda: B32 Nyomda Kft. Felelős vezető: Deák Kinga
Munkatársak: Brinza Kriszta, Demény Rózsa, Erdélyi Ferenc, Gutti Karina, Nevelős Zoltán, Pongrácz Anita, Sanics Tibor

Készpénz adományokat a Mandelbrot pékségben kihelyezett gyűjtődobozban gyűjtünk, banki átutalást a 73612102-10212408 számlaszámunkra tud küldeni. A 2097.hu/zsakfalvi oldalon található űrlapon keresztül bankkártyával is tud támogatást küldeni. Köszönjük szépen!